קהילות

איגוד עמלי התורה ירושלים

בס"ד ◆ גליון ט"ז ◆ תמוז התשפ"א ◆ 0799-444-971 ◆ a0799444971@gmail.com

מפי רבותינו

הגאון הגדול רבי אברהם זכותא שליט"א ◆ רב קהילת בני הישיבות פרדס כץ, משגיח בישיבת משכנות הרועים ומו"ץ באהבת שלום

בירך על מאכל וקודם שטעם ממנו נזכר שאסור לאוכלו

א) יש לדון כיצד ינהג מי שבירך על מאכל וקודם שטעם ממנו שם לב שהוא אסור באכילה, האם יטעם ממנו כדי שלא תהא ברכתו לבטלה, או שיאמר בשכמל"ו ולא יטעם ממנו.

ויש בזה כמה אופנים שהמאכל אסור באכילה: **א.** מאכל שאסור מצד עצמו, באיסור דאורייתא או דרבנן. **ב.** מאכל שאסור מצד הזמן, כגון שברך על מאכל בתענית יחיד או ציבור, וכן קודם תפילת שחרית או קודם קידוש או הבדלה, וכן מאכל חלבי בתוך ו' שעות מאכילת בשר. **ג.** מאכל שאסור לאוכלו מצד מנהג, בין מנהג של כל ישראל, כגון שבירך על בשר בתשעת הימים, ובין מנהג שנובע מסרך איסור, כגון שבירך על מאכל חלבי בתוך שש שעות מאכילת תבשיל של בשר ולא אכל את הבשר, ובין מנהג שנהג בעצמו כגון שנוהג לא לאכול בשר מי"ז בתמוז או בשני וחמישי בכל השנה.

ב) כתב מרן בשו"ע (סי' קצ"ו ס"א) אכל דבר איסור אע"פ שאינו אסור אלא מדרבנן וכו' ואין מברכין עליו לא בתחילה ולא בסוף, עכ"ל. ומקורו מהרמב"ם (פ"א מהלכות ברכות הי"ט). והטעם מבואר שם בכס"מ ובב"י שהוא משום בוצע ברך נאץ ה' ואין זה מברך אלא מנאץ. וברמב"ם מבואר (שם) שאפילו בשוגג אין מברכין עליו, ובאר המאמ"ר (קצ"ו סק"ג) שגם בשוגג צריך כפרה כיון שהיה לו להיזהר, ולכן גם שוגג אין זה מברך אלא מנאץ, ורק אם אכל מאכל של איסור מפני הסכנה מברך עליו תחילה וסוף כמבואר בשו"ע (סי' ר"ד ס"ט), ובכה"ג מודה הרמב"ם שיברך כמבואר בב"י שם, והטעם כתב המאמ"ר (ר"ד סק"ט) שכיון שבהיתרא קבעיד אין זה מנאץ ויכול לברך.

עוד מבואר בב"י שגם מאכל של היתר בזמן של איסור, ג"כ דינו כמאכל של איסור ואסור לברך, והטעם כ"ל שאי"ז מברך אלא מנאץ כמבואר במאמ"ר שם, ועיי"ש שיישב בזה את קושיית הב"ח (סי' ר"ד) על הב"י שם.

ועפ"ז פשוט שאם בירך על מאכל של איסור בין אם זה מה"ת או מדרבנן, ואפילו מותר מצד עצמו אלא שמצד הזמן יש לאוסרו, אסור לטעום כלום ויאמר בשכמל"ו. ואפ' למ"ש שברכה לבטלה דאורייתא ג"כ לא תשכיל על הדם, ולכאורה לפי"ז לא נתיר לו לעבור איסור דאו' כדי להציל עצמו מאיסור ברכה לבטלה אפילו אם נאמר שברכה לבטלה אסור מה"ת, מ"מ כיון שיסוד איסור זה משום דרך גאווה [ולכן הרעב והצמא מותרים לאכול קודם התפילה דאי"ז דרך גאווה] א"כ י"ל דשרי לטעום.

ולעניין תענית אם בירך על מאכל אם יטעם כ"ש, עיין בכה"ח (סי' תקס"ח סקט"ז) שהביא דברי האחרונים בזה, ומצדד לומר שלא יטעום אלא יאמר בשכמל"ו, ונראה שאפילו בתענית יחיד כן וכ"ש בתענית ציבור, וכ"פ באול"צ (ח"ב פל"א תשו' ה'). ובחזו"ע (ד' תעניות עמ' כב') פסק כדברי האחרונים שיטעום מעט ואפילו בתע"צ וצ"ע.

ולעניין דברים האסורים מחמת מנהג, כגון שבירך על בשר בתשעת הימים או על מאכל חלבי בתוך ו' שעות לאכילת תבשיל של בשר ולא אכל בשר, שאינו אסור אלא מצד מנהג כמבואר בב"י (או"ח סי' קע"ג), בזה ודאי שיטעום מעט כדי שלא תהא ברכתו לבטלה, וכ"כ בפשיטות השד"ח (אסיפת דינים מערכת בין המצרים ס' א' אות ה') לעניין אכילת בשר בימי בין המצרים שאין איסור ברכה לבטלה עומד כנגד מנהג, ועיי"ש שהביא ראיה מדברי החיד"א בברכ"י (סי' תקנ"א אות י"ב).

ואף במנהג פרטי שנהג איסור בעצמו, אפילו אם נאמר שמנהג שנהג אותו ג"פ יש לו דין בדר, מ"מ כיון שאין דעתו לבטל מנהגו לגמרי אלא רק בפעם הזאת מחמת אונס, א"צ התרה כמבואר בדגמ"ר (יו"ד סי' רי"ד).

ה) נמצאנו למדים:

א. בירך על מאכל קודם קידוש, יטעם כדי שלא תהא ברכתו לבטלה, כיון שאינו איסור דבנן אלא דין לא לאכול לפני שמקדש מפני כבוד השבת.

ב. קודם תפילת שחרית נראה שמותר לטעום כיון שאינו דרך גאווה.

ג. בתענית יחיד שקיבל ע"ע כגון שובבי"ם וכדו', נחלקו בזה האחרונים עיין שע"ת (סי' תקס"ח), ודעת החיד"א להתיר ובכה"ח הביא מט"ז לאסור, וכן מסקנת הכה"ח.

ד. בתענית ציבור עיין שע"ת (שם) שדעתו להחמיר ולא יטעם וכ"כ באול"צ, ובחזו"ע פסק שיטעם.

ה. כנ"ל לעניין חלב תוך ו' שעות לאכילת בשר, עיין יבי"א (ח"ב חיו"ד סי' ה'), ואול"צ (ח"ה פי"ט א').

ו. מנהג שנהגו בו כל ישראל כגון אכילת בשר בתשעת הימים, יטעם כדי שלא ברכתו לבטלה וכמו שהוכיח השד"ח מהברכ"י הנ"ל.

ז. מנהג שיש בו סרך איסור ונהגו להחמיר בו כל ישראל, כגון מאכל חלבי אחר **תבשיל** של בשר, נראה ג"כ שיכול לטעום כדי שלא תהא ברכתו לבטלה.

ח. מנהג שנהג להחמיר בו לעצמו, אף שנהג כן ג"פ ולא אמר בלי נדר, כיוון שאין דעתו לבטל המנהג לגמרי אלא מחמת אונס ודעתו להחזור למנהגו, יכול לטעום כדי שלא תהא ברכתו לבטלה ואין צריך התרה.

ט. מאכל ספק איסור שיש בו שאלה לחכם, נראה לאסור לטעום, ויאמר בשכמל"ו.

המוציא קודם הבדלה יאכל תחילה, ובאר המשנ"ב כדי שלא תהא ברכתו לבטלה. ולכאורה קשה לפי הנ"ל שכל מה שאסור לאכול הוי מנאץ, א"כ מה יועיל שיאכל אח"כ? וצ"ל שקודם הבדלה שאנו דכיון שהמאכל מצד עצמו מותר וגם מצד הזמן אין איסור אלא שצריך להקדים הבדלה לאכילה, בכה"ג לא חשיב מנאץ. הגע עצמך מי ששכח ואפ' הזיד ואכל סעודת קבע לאחר שהגיע זמן מנחה, וכי נאמר דחשיב איסור לעניין שיהיה פטור מברכה אחרונה, ואפילו מי שאכל חוץ לסוכה סעודת קבע נראה פשוט שחייב בברכה אחרונה, כיון שזה מאכל דיתר בזמן היתר אלא שהיה צריך להקדים מנחה או לאוכלו בסוכה, משא"כ מי ששגג ואכל ביוה"כ פשוט שלא יברך ברכה אחרונה.

ד) ולעניין אם בירך על מאכל קודם תפילת שחרית, נראה שיטעם כדי שלא תהא ברכתו לבטלה, כיון שכל טעם האיסור הוא משום "ואותי השלכת אחרי גוך" לאחר שנתנהגה בא לקבל עליו עול מלכות שמיים כמבואר בברכות (י:)

והובא במשנ"ב (פט' סקכ"א), וא"כ בכה"ג שטעה ובירך שרי לטעום כ"ש כדי שלא תהא ברכתו לבטלה, כיון שאי"ז דרך גאווה. וגם אי נימא שהאיסור לאכול קודם תפילת שחרית הוא מה"ת משום לא תאכלו על הדם, ולכאורה לפי"ז לא נתיר לו לעבור איסור דאו' כדי להציל עצמו מאיסור ברכה לבטלה אפילו אם נאמר שברכה לבטלה אסור מה"ת, מ"מ כיון שיסוד איסור זה משום דרך גאווה [ולכן הרעב והצמא מותרים לאכול קודם התפילה דאי"ז דרך גאווה] א"כ י"ל דשרי לטעום.

ולעניין תענית אם בירך על מאכל אם יטעם כ"ש, עיין בכה"ח (סי' תקס"ח סקט"ז) שהביא דברי האחרונים בזה, ומצדד לומר שלא יטעום אלא יאמר בשכמל"ו, ונראה שאפילו בתענית יחיד כן וכ"ש בתענית ציבור, וכ"פ באול"צ (ח"ב פל"א תשו' ה'). ובחזו"ע (ד' תעניות עמ' כב') פסק כדברי האחרונים שיטעום מעט ואפילו בתע"צ וצ"ע.

ולעניין דברים האסורים מחמת מנהג, כגון שבירך על בשר בתשעת הימים או על מאכל חלבי בתוך ו' שעות לאכילת תבשיל של בשר ולא אכל בשר, שאינו אסור אלא מצד מנהג כמבואר בב"י (או"ח סי' קע"ג), בזה ודאי שיטעום מעט כדי שלא תהא ברכתו לבטלה, וכ"כ בפשיטות השד"ח (אסיפת דינים מערכת בין המצרים ס' א' אות ה') לעניין אכילת בשר בימי בין המצרים שאין איסור ברכה לבטלה עומד כנגד מנהג, ועיי"ש שהביא ראיה מדברי החיד"א בברכ"י (סי' תקנ"א אות י"ב).

ואף במנהג פרטי שנהג איסור בעצמו, אפילו אם נאמר שמנהג שנהג אותו ג"פ יש לו דין בדר, מ"מ כיון שאין דעתו לבטל מנהגו לגמרי אלא רק בפעם הזאת מחמת אונס, א"צ התרה כמבואר בדגמ"ר (יו"ד סי' רי"ד).

ה) נמצאנו למדים:

א. בירך על מאכל קודם קידוש, יטעם כדי שלא תהא ברכתו לבטלה, כיון שאינו איסור דבנן אלא דין לא לאכול לפני שמקדש מפני כבוד השבת.

ב. קודם תפילת שחרית נראה שמותר לטעום כיון שאינו דרך גאווה.

ג. בתענית יחיד שקיבל ע"ע כגון שובבי"ם וכדו', נחלקו בזה האחרונים עיין שע"ת (סי' תקס"ח), ודעת החיד"א להתיר ובכה"ח הביא מט"ז לאסור, וכן מסקנת הכה"ח.

ד. בתענית ציבור עיין שע"ת (שם) שדעתו להחמיר ולא יטעם וכ"כ באול"צ, ובחזו"ע פסק שיטעם.

ה. כנ"ל לעניין חלב תוך ו' שעות לאכילת בשר, עיין יבי"א (ח"ב חיו"ד סי' ה'), ואול"צ (ח"ה פי"ט א').

ו. מנהג שנהגו בו כל ישראל כגון אכילת בשר בתשעת הימים, יטעם כדי שלא ברכתו לבטלה וכמו שהוכיח השד"ח מהברכ"י הנ"ל.

ז. מנהג שיש בו סרך איסור ונהגו להחמיר בו כל ישראל, כגון מאכל חלבי אחר **תבשיל** של בשר, נראה ג"כ שיכול לטעום כדי שלא תהא ברכתו לבטלה.

ח. מנהג שנהג להחמיר בו לעצמו, אף שנהג כן ג"פ ולא אמר בלי נדר, כיוון שאין דעתו לבטל המנהג לגמרי אלא מחמת אונס ודעתו להחזור למנהגו, יכול לטעום כדי שלא תהא ברכתו לבטלה ואין צריך התרה.

ט. מאכל ספק איסור שיש בו שאלה לחכם, נראה לאסור לטעום, ויאמר בשכמל"ו.

מאורי האומה

הגאון רבינו אברהם חיים אדאדי זצוק"ל – דאב"ד טריפולי

רבינו נולד בשנת תק"ס בעיר **טריפולי** שב**לוב** למשפחת רבנים חשובה ורמת היחס. אביו היה הגאון **רבי מסעוד חי**, סבו היה **רבי נתן אדאדי**, מחבר ספר **'מאורות נתן'** על הש"ס, ואבי סבו היה הגאון **רבי מסעוד חי רקח** בעל החיבור המפורסם **'מעשה רקח'** על הרמב"ם. בהיותו נער צעיר נפטרו הוריו, והוא גדל בבית סבו ר' נתן אדאדי שכיהן כראש הישיבה בעיר. סבו הושיבו בין ברכי החכמים בישיבתו המפורסמת שמשכה תלמידים רבים מהעיר ומחוצה לה, שם עסק רבינו בהתמדה עצומה ובחשק נפלא בתוה"ק שהייתה משאת נפשו.

בהיות רבינו כבן שמונה עשרה עלה לארץ ישראל עם סבו ר' נתן וכל משפחתו, והתיישב בעיר צפת, בה המשיך בלימודיו בישיבה של **חכם יוסף קארו**. אותה שנה נפטר ר' נתן, סבו ומורה דרכו של רבינו, והוא נותר בעיר לבדו. אולם עד מהרה החלה לדרוח שמשו של רבינו בצפת, וחכמי הישיבה מינוהו לרב ומלמד לתלמידים, והטילו על שכמו לשמש כדיין בבית הדין, לצד גאוני צפת. בהמשך יצא לארצות הגולה כשלוחא דרבנן להתרים עבור יושבי הארץ, ובזכות כך ניצל מרעידת האדמה בשנת תקצ"ז.

בעקבות האירוע שב רבינו לעיר מולדתו טריפולי, שם קבלו אותו בני הקהילה (שמנתה כ-1000 משפחות) בכבוד גדול, ומינו אותו לראש עליהם. רבינו שימש כרב הקהילה, ראש הישיבה ואב בית הדין, שבין דייניו נמנו הגאונים **רבי חיים הכהן, רבי פרג'אללה דאבוש, רבי שלום עגיג ורבי יעקב מימון**.

בית מדרשו של רבינו היווה אבן שואבת לבני הקהילה, תלמידי חכמים ובעלי בתים כאחד. בספריית בית המדרש היו מצויים ספרים רבים של פרשני הש"ס והפוסקים, ולשם נפנה כל מבקש את דבר ה'. בבית המדרש היה רבינו נושא דברי תורה ומוסר בפני הקהל, ושם העביר שיעורים מעמיקים בתלמוד ופוסקים לתלמידיו המובחרים.

רבינו דאג בכל מרצו למען טובת הקהילה, תיקן תקנות שונות ודאג לטפח ולהעלות את רמת החינוך של ילדי הקהילה. כמו כן פעל יד ביד עם ראש הקהל לדאגה לתלמידי החכמים של הקהילה ולבני עניים. מטעמם מונה משגיח מיוחד על צרכי העניים, ונקבע מס של חמישה אחוזים ל"קופת עניים" שהוטל על הסוחרים. מקופה זו שולמה גם משכורתם של מלמדי התינוקות של בני עניים.

ספר
השומר אמת
כולל כל משרין - כללי ופוסי דיני מ"ת ולמדיים כפין נ' סמנים מקחים - לחת לסיקן - לרוי לחת - לחת לחת - ובמקום כנגן נמתקם המחים - וחקן הרי מעגלת המחבר כפר דינים המחבים ועיין בן המחלים - מ"ה הרב מסתקבן מלת לבנין מבולל **אברהם אדאדי** נ"ל מלמד מעגל מלאכים כ"ל ה :
פה ליוורנו יבא
שנת **תרנד** לפ"ק
נדפס משנה
של הצעתם הנכבדים נשמת וישראל פאלאגי ושלמה בלשלטרטי הרבי

בשנת התר"ל, בהיות רבינו בן שבעים שנה שב לארץ ישראל עם אשתו ובנו והתיישב בצפת. כעבור ארבע שנים, ביום שבת בכ"ח בסיוון תרל"ד, הלך לבית עולמו ונקבר בצפת בחלקה הנקראת 'שיבת הרבנים'. בהלוייתו השתתפו אלפים והספידוהו כל גדולי העיר. גם בעיר איזמיר הספידו הגאון **רבי אברהם פלאג'י** (בנו של **הגר"ח פלאג'י**) והרבה בשבחו. בענוותו הרבה ביקש רבינו בצוואתו כי לא יזכירוהו בשום תואר מלבד "החכם הישיש", וכן ביקש שירבו לדבר בשבחה של ארץ ישראל.

את ביתו הקדיש רבינו לטובת הקהילה בצפת - חדר אחד להיות בית הכנסת, וחדר נוסף מלא ספרי קודש להיות בית ועד לתלמידי החכמים ללמוד שם.

בנו היה הגאון רבי שאול אדאדי, בעת שהותו בצפת עמד רבינו עם בנו בקשרי מכתבים, מלאים בדברי תורה שנתחדשו לו לרבינו בארץ ישראל, וכן תשובות בהלכה לשאלות ששאל בנו.

רבינו כתב מספר ספרים אשר יצאו לאור בליוורנו שבאיטליה. בספריו באה לידי ביטוי גאונותו העצומה בתורה, בקיאותו הרבה בש"ס ובדברי הפוסקים הראשונים והאחרונים, וכן החשיבות שייחס **למנהגי אבות** - קהילת טריפולי בה פעל. התפרסם במיוחד ספר תשובותיו בהלכה **'ויקרא אברהם'** (נדפס בליוורנו תרכ"ה) על ארבעת חלקי השולחן ערוך, ובו הנספחים 'שדה מגרש' - בענייני גיטין ו'יוסף לאמר' - נושאים שונים בחקר מנהגי יהדות לוב. הספר מהווה נדבך חשוב בארון הספרים התורני העשיר של גאוני לוב זיע"א, ודברו מצוטטים רבות בדברי הפוסקים בדורות הבאים. כן ידוע חיבורו **'השומר אמת'** (ליוורנו תר"ט) על הלכות ספר תורה.

עלי ספר

שו"ת תפארת יעקב // לרבינו יעקב מוצפי זצוק"ל

יום בשורה בו היום בו נגלה אוצר יקר מפז, שאלות ותשובות מאת רא"ד מקודש רבינו הגאון הגדול וקדוש ישראל רבי יעקב מוצפי זיע"א, אב"ד העדה החרדית הספרדית בירושלים עיה"ק תובב"א.

עד ימינו זה טרם ראו אור כתביו של רבינו במתכונת סדורה והנה כעת בזכות המשתדל צורבא מרבנן הגאון רבי יוסף מויאל שליט"א ובעזרת הרה"ג רבי מאיר גבאי שליט"א, רואים הדברים אור במתכונת מהודרת ומפוארת להגדיל תורה ולהאדירה.

בספר השו"ת תפארת יעקב סדורות תשובות נפלאות מאת רבינו זיע"א במאות נושאים מרחבי השו"ע, ועל תשובותיו של רבינו נסדרו הגהות ציונים ומראי מקומות אשר נערכו בעמל ויגיעה במשך שנים רבות, להגדיל תורה ולהאדירה.

בסוף הספר נסמך גם קונטרס "ויחי יעקב", ובו עובדות והנהגות מופלאות מאת רבינו, אשר חלקן הגדול לא היו ידועות עד כה.

הספר הופק על ידי טקסט רץ הוצאה לאור, במהדורה מפוארת ומושקעת, בעיצוב מרהיב ובעימוד מאיר עניים. ניתן להשיגו במוקד המכירות של טקסט רץ בטל' 039-111-444 שלוחה 2 ובאתר.

הליכות והלכות

דין ברכת הנהנין על דבר שלא בא לעולם

בבית האופים עמד ראובן מול טאבון גדול ולוהט, האופה 'לאפות' דקות ועריבות תוך שניות ספורות ממש. ראובן נטל את ידיו, ועוד בטרם הכניס הנחתום את בצק הפיתה אל התנור - כבר ברך ראובן ברכת 'המוציא' בכוונה ובאריכות. כשסיים את ברכתו הפת טרם הייתה מוכנה, וכעבור מספר שניות יצאה מהתנור הבוערה, והוא נטל חתיכה ואכלה בזהירות. ומכאן יש לדון, האי ברכת הנהנין פוטרת דבר שלא בא לעולם בשעת הברכה? האם עליו לברך שוב?

תשובת הרה"ג רבי שמעון מזעלם שליט"א, מו"ץ ומחשובי קהילת "התאחדות בני הישיבות" רמות פולין;

יש לדון האי ברכת הנהנין פוטרת דבר שלא היה בעולם בשעת הברכה, וכגון בנידו"ד שי"ל שבשעת הברכה היה קמח או בצק ולא היה עליו תורת לחם, האם ברכת המוציא יכולה לחול עליו, או שחלות הברכה אינה צריכה לחול על אוכל מסוים אלא הברכה על עניין הטובה שמברך עליו, וכיון שהודה על עניין טובה זה רשאי להנות מן העולם ולא אכפת לן שלא היה לחם זה בעולם בשעת הברכה.

ובחלקו בזה רבותינו, הכף החיים (בסימן קס"ט אות י"ח) דן לעניין העומדים בבית ד' בלילות ושמש בית הכנסת מגיש לפניהם שתיה חמה מדי פעם האם יברכו על כל כוס, וכתב שכיון שהשמש צריך לקלוח את הקפה ולהכינו נמצא שלא היה בעולם בשעת הברכה, ואיך יפטור מראש דבר שלא היה בעולם בברכתו. ולפי"ז הנ"ל לא עשה כדין, וראוי שיברך שוב על הפת.

ובאור לציון (פי"ב תשובה י"ז) כתב שאף שאינו בעולם, כיון שבדעתו להכינו שפיר פוטרת הברכה. וא"כ בנידו"ד אי"צ לברך שוב.

והנה מצאנו כסברת הכף החיים בשו"ת מהר"ח (או"ח סימן קכ"ט) בשם האו"ז דכתב לעניין כסוי הדם שאם בירך על כיסוי הדם ולאחמ"כ שחט עוף נוסף, אין ברכת הכיסוי פוטרת את הדם של העוף השני, כיון שלא היה בעולם בשעת ברכה. איברא יש להקשות שבשו"ע (יו"ד סימן י"ט, ס"ז) מבואר להדיא שברכת כיסוי פוטרת גם דם של עוף שעדיין לא נשחט, וזו דעת שאר ראשונים בחולין (פו ע"ב) וא"כ אדרבה נקטינן שברכה חלה על דבר שלא בא לעולם. ויש ליישב בדעת הכף החיים שבזה שונה ברכת הנהנין מברכת המצוות, שבברכת המצוות אין הברכה חלה על חפץ מסוים, שעיקר הברכה היא הודאה לקב"ה שציוונו במצווה זו, ואין ההודאה על מה שהקב"ה המציא לנו את חפץ המצווה, ולכן גם אם חפץ המצווה אינו בעולם לא אכפ"ל. ומשא"כ בברכת הנהנין שההודאה היא על עצם זה שהקב"ה נתן פרי זה ליהנות ממנו, וא"כ אין הברכה חלה אלא על פרי הקיים בעולם.

ויסוד הנידון בזה האם הברכה נאמרת על מאכל זה שהאדם אוכל, או"ד שאינו מודה על אוכל פרטי זה כלל אלא מודה על עניין הטובה שב"א ליהנות ממנו.

ובחזו"א באגרות (ח"א אגרת כ"ז) כתב: "שאינו מודה לה' על החתיכה שהוא אוכל, אלא על המין שברא בעולמו וכל שמה שהוא אוכל הוא תולדות המין זו בשעה שהוא ראוי להודות על המין" עכ"ל בקיצור. וצ"ע מדברי רש"י בברכות (לח ע"א) שמבאר דבר הגמ' שברכת המוציא צריך להיות בלשון שעבר - דלשעבר בעינו שהרי כבר הוציא הלחם הזה מן הארץ שהוא ברא ליהנות ממנו", ומבואר שהברכה נאמרת על לחם זה.

לצורך פרויקט משמעותי אי"ה לעתיד ציבור עמלי התורה וקהילות האברכים,

דרושים אברכים ובני תורה נמרצים

המוכנים להקדיש שעות של פעילות שבועית בין הסדרים (לכה"פ 3 שעות בשבוע למשך כחודש, מגוון סוגי פעילויות כפי המתבקש).

החפצים לסייע בהרמת קרנה של תורה מתבקשים לפנות בהקדם לרב ישראל כהן

בטל' 054-849-3335 או במייל ic93335@gmail.com

קהילות הקודש

הכנסת ספר תורה לקהילת "מניין אברכים – זכור לאברהם" בנווה יעקב

ברוב שמחה וגיל זכתה קהילת "מניין אברכים - זכור לאברהם", מקהילות האברכים החשובות בשכונת נווה יעקב, להכנסת ספר תורה מהודר ביותר, אשר נתרם לקהילה עצמה.

עד כה שימשו בקהילה שני ספרי תורה מושאלים ומזה זמן רב שדנים בני הקהילה בדרכים להשגת ספר תורה מהודר שיהיה שייך לקהילה עצמה ויוכל לשמש בכל עת ללא הגבלות וכדו'. והנה, בסיעתא דשמיא עצומה גלגלה יד ההשגחה שבדיוק בימים בהם הדיון על השגת ספר תורה מתנהל, הושגה תרומה של ספר תורה ממקום בלתי צפוי.

הספר נתרם על ידי **גב' רחל יעל שוחטי** תחי' לע"נ אביה ואחיה ז"ל, אשר מלכתחילה חשבה לתרום למניין אחר שבו התברר כי לאור תרומה נוספת של ס"ת מהודר - אין בו צורך ממשי וקבוע, לפיכך החליטה התורמת לחפש קהילת אברכים אחרת שספר התורה ישמוש לה באורח קבע.

בתיווכו של **הרב אהרן הוכמן** - מאברכי ומתפללי ביהמ"ד, יצרו קשר משפחת התורמים עם גבאי ביהמ"ד והוחלט שספר התורה ייתרם לבני הקהילה.

ספר התורה התברר כמהודר בתכלית ההידור, ונכתב על ידי הסופר **הרב יעקב המור** הי"ו אשר פקיע שמיה כמומחה בעל שם וכבעל כתיבה יפה ומדויקת ביותר. אלא שהיות ומלאכת הכתיבה כבר הסתיימה, נתבקשו גבאי הקהילה על ידי התורמים לערוך את אירוע הכנסת ספר התורה תוך ארבעה ימים (!).

בצורה פלאית ומרגנית לב נרתמו מיד כל בני הקהילה באחדות מופלאה, ויחד עמלו במהירות רבה להכין ולבצע את כל הסידורים הנדרשים כדי לערוך את שמחת הכנסת ספר התורה ברוב פאר והדר כמסורת ישראל סבא. העבודות וההכנות התנהלו בכל שעות היום ועד לשעות הקטנות של הלילה, וב"ה בהגיע יום השמחה הכל עמוד על מכונו כפי הרצוי.

מעמד כתיבת האותיות נערך בבית התורמת תחי' בפסגת זאב בהשתתפות רב ביהמ"ד זכור לאברהם הגאון **רבי אליהו אביסרור** שליט"א, והתהלוכה יצאה מביתו של גבאי הקהילה המסור הרב שמעון נחום גבאי, דרך רחובות גולאק ובלבן בשירה ובזמרה עד לפתח ביהמ"ד. בביהמ"ד נערכו ריקודים סוערים בהשתתפות מאות מבני הקהילה ותושבי האזור במשך זמן רב, ובסיומן התקשו המשתתפים להיפרד מספר התורה ולהכניסו לארון הקודש והמשיכו עוד ועוד את השירה והשמחה הגדולה.

לאחר מכן נערכה סעודת מצווה מפוארת כיד המלך לכלל בני הקהילה, באולם שערי עזרא. בתהלוכה ובסעודת המצווה השתתפו ונשאו דברים רבני השכונה, מורנו הגאון **רבי נפתלי אברז'ל** שליט"א, הגאון **רבי ישראל יצחק זילברמן** שליט"א, הגאון **רבי ניסים אוחיון** שליט"א - משגיח ישי' תפארת התורה ועוד רבנים רבים.

שמחת הכנסת ספר התורה כמו מצטרפת לשמחה הגדולה עם התרחבות אוצר הספרים בקהילה באופן משמעותי ביותר, בעלות של עשרות אלפי שקלים, אשר נאספו ונתרמו לאחרונה לצורך הרחבת אוצה"ס בספרי יסוד חשובים בספרי רבותינו ועוד על פי צורך הלומדים. בני הקהילה מוסרים את תודתם **לרב אביחי אליהו** על השקעתו העצומה באוצה"ס, ולגבאי הקהילה **הרב שמעון נחום, הרב יאיר בר חנין, הרב חיים אזואלוס** ושאר העוסקים במלאכת הקודש לפאר ולרומם בית ה'.

סעודת מלווה מלכה מדוממת בקהילת "התאחדות בני הישיבות" רמות פולין

בשלושת השנים בהן מתקיים מניין "התאחדות בני הישיבות" ברמות פולין, גדל המניין בצורה נפלאה ומופתית, וכיום הוא מונה עשרות אברכים ובני תורה המתפללים בו בקביעות.

למרות תנאי הבסיס הקשים להקמת המניין, הן מפאת השכונה המבוגרת יחסית שבה רוב האברכים מבוססים כבר במיניים כלשהם, והן משום שאחרים ניסו כן ולא עלתה בידם, זכה המניין להצלחה מרובה. המניין מתקיים בקביעות בצורה מאורגנת ומסודרת, עם בעלי תפילה ובעלי קוראים מקצועיים וכל הנדרש.

אחת הסיבות לכך, היא דווקא משום שבני המניין שילדיהם החלו להתבגר וונכנסו לישיבות - החלו לחוש ביתר שאת את הצורך בקהילה מגובשת, וביתרונותיה על פני קביעות מקום לתפילה במניינים שונים ובנוסחים אחרים וכו'.

לאחרונה, עם הקמת הגשר לבית המדרש מגינת 'אונגוואר', כפי שסוקר בלוח הקהילות בעבר, הפך המקום לנגיש ולנוח עד מאוד ונוספו עוד מתפללים למנייני התפילה.

כעבור שלוש שנים בהם הפך המקום ממניין בשבתות, לכוללים ותפילות מסביב לשעון בשבת וביום חול, חפצו גבאי ובני המקום לגבש את ציבור המתפללים ביתר שאת לכדי קהילה חיה ומלוכדת, הכוללת את כל היתרונות הקיימים בקהילת אברכים.

לשם כך נערכה סעודת מלווה מלכה עשירה בהשתתפות הגרעין המרכזי של אברכי הקהילה, ובהשתתפות הגאון רבי רחמים זיאת קצין שליט"א - משגיח דישי' אבני נזר. בסעודה נישאו דברים בחשיבות הקהילה, וכן נערכה רשימת נקודות חשובות לתרומה לקהילה, בה יכול כל אחד ואחד ליטול לעצמו אחריות לדבר מסוים מתוך צרכי הקהילה. רשימה זו עוררה התפעלות בלב רבים, ובכוונת איגוד עמלי התורה לערוך אותה בתוספת רעיונות ודברים נוספים, ולהגישה לכלל גבאי קהילות האברכים ברחבי הארץ בקרוב.

התעוררות ברחבי העיר בני ברק לאור ביקור מורנו שליט"א

התעוררות נרחבת נרשמת בקרב קהילות האברכים בעיר התורה בני ברק, בעקבות ביקורו המכונן של מורנו שליט"א, ובעקבות פעילות מתמשכת של אברכים נמרצים מרחבי העיר.

במשך תקופה ארוכה הוזמן מורנו שליט"א לשבות בעיר התורה, אך מסיבות שונות הדבר התעכב.

בש"ק פרשת נשא הסתייע ומורנו שליט"א בא לשבות בעיר בערש"ק נשא דברים בקהילת "בני הישיבות פרדס כץ", שם קבלוהו בהתרגשות בני הקהילה ובראשם מורנו הגאון רבי אברהם זכותא שליט"א רב הקהילה. מורנו שליט"א בדברי דן בענייני שנת השמיטה הקריבה ובחובת הבטחון בה' הנדרשת באופן מיוחד בשמיטה ובכל החיים בכלל, כאשר המקום צר מלהכיל את הציבור הרב שנאסף למקום.

מורנו שליט"א בתפילת מנחה בערש"ק בקהילת בני הישיבות פרדס כץ

לאחר מכן המשיך לקהילת האברכים יוצאי ארגנטינה, שם דיבר על דרכים לחיזוק וביצור גדרי הקדושה וחשיבות העברת התורה מדור לדור, כפי שקיבלנו מרבותינו ומאבותינו גם יחד.

בצהרי השבת מסר מורנו הרב שיעור הלכה בקהילת חניכי הישיבות מייסודם של בוגרי ברית יעקב, בהלכות שנת השבע האי שמיטה בזמה"ז מדאו' או מדרבנן, בנידונים מעשיים ע"פ משנת מרן החזו"א ובשאלות מעשיות נוספות הנוגעות לכ"א.

רשמי הביקור החלו כבר להשפיע, כאשר קהילות אברכים חשובות כבר הביעו את רצונם שמורנו שליט"א יתארח גם בקהילותיהם, וכפי המסתמן ולאור הביקוש הגדול אי"ה תיערך שבת נוספת בעיר בקרוב, בכדי לדרבן ולחזק את הפרחת והקמת קהילות האברכים בכל פינה ופינה בעיר.

'ועידת החינוך' לחודי תלמידות 'בית יעקב החדש'

הדים רבים נרשמו לכינוס 'ועידת החינוך' עבור הורי תלמידי ביה"ס "בית יעקב החדש" שהוקמו בשכונות רמות, בית וגן ומרכז העיר, בנשיאות מורנו הגאון הגדול רבי שלמה ידידיה זעפראני שליט"א.

מורנו הרב שליט"א נושא דברים בועידה

הועידה נפתחה על ידי הרב שלמה טוויל אשר סקר את המהפכה המתחוללת בשנים האחרונות, ואת ההתעצמות של קהילות הקודש בכל רחבי הארץ בכלל ובירושלים בפרט, כאשר עיה"ק זוכה להיות מודל ליקיני לשאר הערים. בדברי ציין נתון מפליא כי בשנה"ל הבאה ייפתחו אי"ה עשרים ושתיים כיתות חדשות (!) לבני ולבנות אברכים ברחבי הארץ, זאת מלבד מסגרות נוספות הקיימות זה מכבר. אין ספק כי מציאות זו מהווה מהפכה של ממש המתחוללת ומכה גלים בכל אתר ואתר. עוד ציין כי בתי הספר מונים כעת כבר כיום למעלה מששים תלמיד